

Hva skal Fysioterapeuten være?

I det siste har flere fysioterapeuter stilt seg undrende til Fysioterapeutens vinklinger i både aktualitetssaker og debattinnhold. Nå er på tide at noen stiller spørsmål ved redaksjonens strategi og prioriteringer.

PUBLISERT Mandag 17. januar 2022 - 21:07

SIST OPPDATERT Tirsdag 18. januar 2022 - 18:46

***Morten Nikolaisen**, master i helsefag, spesialist i nevrologisk fysioterapi, ph.d-stipendiat ved UiT Norges arktiske universitet*

***Andreas Falck Lahelle**, ph.d., spesialist i nevrologisk fysioterapi, fysioterapeut ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF*

Fysioterapeuten i endring

Fysioterapeuten er et uavhengig fagtidsskrift som utgis og eies av Norsk fysioterapeutforbund (NFF). Ifølge [NFFs lover](#) skal Fysioterapeuten gjennom saklig og fri informasjons- og opinionsformidling bidra til at fysioterapifaget utvikler seg i samsvar med samfunnets behov. I norsk sammenheng har tidsskriftet en unik posisjon som kanal for offentlig meningsbrytning og vitenskapelig publisering. Dette er en posisjon som også medfører ansvar.

Økt satsning på digitale kontaktflater gjør fag- og aktualitetsstoff mer tilgjengelig, og Fysioterapeuten gir oss en jevn strøm av oppdateringer på sin nettside og gjennom sosiale medier. Med en slik mediestrategi er det viktig å treffe riktig i balansegangen mellom å være en engasjerende formidler og et faglig sterkt tidsskrift.

I løpet av det siste halvannet året har Fysioterapeuten ved flere anledninger tatt i bruk virkemidler som vi vanligvis bare ser i tabloidpressen. Vi tviler på at denne typen journalistikk er hensiktsmessig om målet er å fremme saklig debatt og faglig dialog. Vi stusser også over trenden med å inngå samarbeid med eksterne innholdsprodusenter, hvor det forblir uklart om det som publiseres, virkelig er underlagt redaksjonelle vurderinger, eller om Fysioterapeuten fungerer som et ufiltrert talerør. Derfor stiller vi nå spørsmål ved om redaksjonens veivalg bidrar til at Fysioterapeuten oppfyller sitt potensial til å opplyse den enkelte fagutøver og medvirke til at profesjonen utvikler seg i tråd med samfunnets behov.

Redaktøren svarer: Slik jobber vi i tidsskriftet

Podkast

Podkasten «[Lateralt og medialt](#)» ble lansert med et uttalt mål om «å skape en kultur der alle opplever å kunne fremme sine faglige synspunkter uten frykt for negative konsekvenser» og ta diskusjoner uten å harselere. I sju episoder har vi nå kunnet høre de to programvertene snakke med hverandre om et vidt spekter av utfordringer i profesjonen vår, så langt uten gjester til stede. Episodene er viet til å sette et kritisk søkelys på vidt forskjellige fagområder, som nevrologisk fysioterapi, manuellterapi og psykomotorisk fysioterapi.

Flere sider ved podkasten er problematiske. Først og fremst har den skapt provokasjon og frustrasjon i flere miljøer. Dette skyldes blant annet at programvertene gjør egne tolkninger av fagfelt som de – oss bekjent – ikke har spesiell kunnskap om. Men vår oppfatning står i kontrast til Fysioterapeutens egen gjentatte framsnakking av podkasten, der det hevdes [at den «fenger»](#) og [«legger til rette for nettopp en saklig og opplyst debatt»](#).

I en nylig [episode om psykomotorisk fysioterapi](#) blir problemet satt på spissen idet programvertene reduserer hele fagtradisjonen til en enkeltstående intervensjon. Vi får høre at man kommer lengre med et tredagerskurs i «cognitive patient education» enn med master i psykomotorisk fysioterapi, og det drives nettopp harselas med et sitat om forståelsen av sammenhengen mellom kroppens delstrukturer, helhet og eksistens i verden.

Etter vår mening er det ikke akseptabelt at slikt innhold serveres i regi av Fysioterapeuten. Hele innretningen på podkasten fremstår som underlig, sett i lys av at det er mange medlemmer i vår fagorganisasjon som har både høy kompetanse og sterkt eierskap til tematikkene som tas opp. Det er også påfallende at tidsskriftet ikke nyttiggjør seg av den journalistiske kompetansen som finnes i redaksjonen for å lage podkast, slik andre liknende tidsskrifter gjør. Det ligger utvilsomt et potensial i at redaksjonen selv produserer episodene og inviterer inn personer med spesiell kompetanse for å snakke om aktuelle temaer.

Pulsmålinger

Et annet eksempel på at Fysioterapeutens redaksjon tilsynelatende gir eksterne innholdsprodusenter fritt leide, er serien med saker basert på «Pulsmålinger». Dette er høyst uformelle spørreundersøkelser utført på Instagram under kontoen [@smerteskolen](#), helt uten mulighet for å ha kontroll med hvem som faktisk har svart. Basert på resultatene har Fysioterapeuten publisert saker med utsagn som [«36 prosent av fysioterapeutene har flere enn én jobb»](#) og [«Mer enn halvparten av unge fysioterapeuter mener utdanningen ikke svarte til forventingene»](#). Ikke bare fremstår disse sakene som lettvinnt journalistikk, men de er også lysende eksempler på manglende samsvar mellom empiri og påstandene som fremsettes. Det er problematisk at tidsskriftet selv praktiserer slett kildekritikk dersom det ønsker å bli oppfattet som en troverdig kanal for formidling av andres forskning.

Saker om fysioterapeututdanningene

De siste årene har Fysioterapeuten publisert en rekke saker som retter et kritisk søkelys mot fysioterapeututdanningene. Utdanningsinstitusjonene må tåle å være gjenstand for debatt, men Fysioterapeuten bør også formidle et mer nyansert bilde enn det vi har vært vitne til i det siste. I fjor høst kom for eksempel en [nyhetssak med to unge fysioterapeuter](#) som hevder at det er for lite pasientkontakt i løpet av studietiden, og at det mangler samsvar mellom studiets innhold og den kliniske arbeidshverdagen som venter. Videre kan vi lese at to erfarne fysioterapeuter stiller seg kritisk til kompetansenivået til nyutdannede fysioterapeuter og mener at dette er et «kjempeproblem».

For de som har fulgt debattene om utdanning noen år, er ikke påstandene i denne saken spesielt overraskende. Det som er overraskende, er at Fysioterapeuten skriver om grunnutdanning i fysioterapi uten å sette utsagnene i en videre kontekst. For eksempel har [RETHOS-prosessen](#) nylig ført til radikale endringer i styringssystemet for de norske helse- og sosialutdanningene, nettopp for å sikre at utdanningene skal være framtidsrettede, oppdaterte og i tråd med behovene til tjenestene og brukerne. Det foreligger også nasjonale kartlegginger av opplevd studiekvalitet: «[Studiebarometeret](#)» gjennomføres av NOKUT hvert år. Heller ikke dette får plass i Fysioterapeutens nyhetssak.

Men mest overraskende er at saken ikke inneholder uttalelser fra representanter for studiestedene. Det er grunnleggende god presseskikk å tilstrebe bredde og relevans i valg av kilder, og for oss lesere hadde det vært interessant å høre studiestedenes perspektiv – om ikke i samme sak, så i det minste i en annen sak som ble publisert på omtrent samme tid. I stedet endte lederne for bachelorprogrammene i fysioterapi opp med å skrive et [eget meningsinnlegg](#) i etterkant av at saken ble publisert.

Debatt og diskusjon – ikke splid

Misforstå oss ikke: Vi mener at et fagspesifikt og levende norsk tidsskrift for fysioterapi er viktig for profesjonen vår. Det er gledelig at redaksjonen i det siste har styrket redaksjonen med to nyansettelser, hvorav én forskningsjournalist. Det er fortsatt mange som velger å publisere forskningsartikler i tidsskriftet. Fysioterapeuten publiserer også mye godt og nyttig stoff om dagsaktuelle saker.

Vårt hovedpoeng er at vi den siste tiden har sett for mange eksempler på saker som er ensidig vinklet, baserer seg på tvilsomme data eller ikke posisjoneres i en relevant fagpolitisk og historisk kontekst. Slike saker virker ikke opplysende, men gir en inngang til debatt der Fysioterapeuten fremprovoserer heller enn å invitere til meningsutvekslinger. Det er godt mulig at slike valg gir flere klikk og stigende temperatur i kommentarfeltene på Facebook. Ulempen er at det skaper en dynamikk for videre samtale der den som kommer sist til orde, ender opp med å kjempe fra en forsvarsposisjon. Og da er det kanskje bare de mest hardhodede av oss som velger å bli med.

Vi oppfordrer redaksjonen i Fysioterapeuten til å ta diskusjonen én gang til: Bidrar dere til konflikt og polarisering? Eller bidrar dere til forståelse og dialog? Det er forskjell på å belyse meningsforskjeller og på å så splid. Vi tåler debatt, men ingen er tjent med å grave skyttergraver.